

Maatsoorten

Een maatsoort ziet er uit als een breuk, maar het is iets heel anders! Aan de maat kun je zien *hoeveel* tellen er in de maat zitten, en *wat* je telt: kwarten, halven of achtsten.

Bijvoorbeeld: $\frac{2}{4}$ betekent: twee tellen in de maat, je telt kwarten.

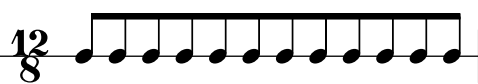
Maatsoorten kunnen **enkelvoudig** (2 of 3 tellen in de maat) zijn of **samengesteld** (4 of meer tellen in de maat). In een samengestelde maatsoort deel je de tellen in groepjes in die elk een licht accent krijgen

4 tellen deel je in in groepjes van 2, dus je telt (en schrijft!) niet:



6, 9 of 12 tellen deel je in in groepjes van 3, dus je telt (en schrijft!) niet:



en niet $\frac{12}{8}$  maar $\frac{12}{8}$ 

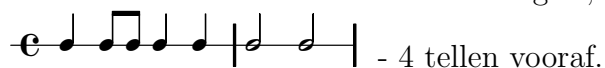
Sommige maatsoorten komen zo vaak voor dat er aparte tekens voor zijn:

 is hetzelfde als 

 is hetzelfde als 

Opmaten

Als een muziekstuk vooraan de maat begint, tel je een hele maat vooraf, bijvoorbeeld



Heel veel muziek begint niet aan het begin van de maat, maar er iets voor of na. Dat zie je doordat voor de eerste maatstreep niet een hele maat staat, maar een deel ervan: de **opmaat**. Omdat je niet op de maat begint klinkt de opmaat als een “opstapje”

Bijvoorbeeld:  : voor de eerste maatstreep is maar één tel, terwijl de maat 4 tellen heeft. Je telt niet 4 maar 3 tellen vooraf (want de 4^e speel je al!) - samen met de opmaat is dat dan een hele maat

De muziek voor de eerste maatstreep noem je een opmaat als het geen hele maat is. Je telt niet de hele maat vooraf - maar net zoveel als nodig is om samen met de opmaat een hele maat te maken

Zoek in de muziek die speelt naar zoveel mogelijk verschillende maatsoorten. Hoeveel tellen zijn er in de maat? Wat tel je: kwarten, achtsten of halven? Tel vooraf (let op de opmaat!) en speel/klap de eerste regel

Dynamiek

Dynamiek betekent: sterkte, hard en zacht. De tekens en afkortingen hieronder moet je kennen, ook hoe je ze voluit uitspreekt (zo leer je ook alvast een beetje Italiaans, handig op vakantie!)

pp = *pianissimo* (heel zacht)

p = *piano* (zacht)

mp = *mezzopiano* (een beetje zacht)

mf = *mezzoforte* (een beetje sterk)

f = *forte* (sterk)

ff = *fortissimo* (heel sterk)

cresc = *crescendo* (sterker worden, ook wel <)

dim = *diminuendo* (zachter worden, ook wel >)

Articulatie

Articulatie betekent: uitspraak, kort of lang. Op bijna elk instrument kun je de tonen op verschillende manieren spelen: lang, kort, aaneelkaar of los.

Eén articulatie hebben we al gezien: *legato*, “gebonden”, “aan elkaar”:



Daarnaast hebben we *staccato* “kortaf”:



portato “los, maar niet kort”:



en *marcato* “aangezet, benadrukt”:



Denk na, en vraag zo nodig op les of/hoe je op jouw instrument legato, staccato, portato en marcato speelt

Tempo

Tempo betekent: snelheid, langzaam of snel

De tempo-woorden hieronder moet je kennen:

adagio = *rustig en langzaam*

andante = *wandeltempo, niet snel en niet langzaam*

moderato = *matig snel*

allegro = *vrolijk en snel*

presto = *heel snel*

rit. = *ritardando* (langzamer worden)

accel. = *accelerando* (sneller worden)

a tempo = *weer in het oude tempo*

poco = *een beetje*

più = *meer*

molto. = *veel*

Bijvoorbeeld:

poco rit. = *poco ritardando* (een beetje langzamer worden)

molto adagio = *heel rustig en langzaam*

più allegro = *nog sneller en vrolijker*

più f = *più forte* (nog sterker)

Nog eens de hele en halve toonsafstanden

Kijk eens naar het volgende toonladdertje: **C** **D** **E** - **F**

De afstanden kloppen: tussen E en F zit een halve afstand, en tussen de andere een hele

Kijk nu eens naar: **D** **E** **F** - **G**

Die afstanden kloppen niet - je kunt dat repareren door

van de F een Fis te maken: **D** **E** **Fis** - **G**

In je huiswerk kun je oefenen met laddertjes zoals hierboven. Doe dat, want volgende les gaan we op die manier hele toonladders in elkaar zetten!

Volgende les: woensdag 10 juni. We doen dan : Toonladders, vaste voortekens, drieklanken. Kijk in je boek en lees die hoofdstuken alvast door. Neem ook een boek mee met muziek die je speelt (bijvoorbeeld een lesboek)